

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 54.

10. Maia 1822.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 29. Kwietnia. — W Piątek d. 26. b. m. o kwadransie po 6 godz. z południa, Jey Cesarzowic. Mośe Arcy - Xiężna Maryia Klementyna, Małżonka Jego Królewic. Xięcia, Xięcia Leopolda Oboicy Sycylii, Xięcia Salerno, powiła szczęśliwie Xiężniczkę. W Sobotę przed południem o godz. 11 nastąpił Sakrament Chrztu w obecności Najjaśniejszych i dostojnych Osób i innych należących do ich grona. Opat Frint, Proboszcz nadworny i samho Cesarzkiego udzielił Sakrament z przyswoitą uroczystością. N. Cesarzowa i Królowa Jmć trzymała do Chrztu nowo narodzonę, której dano imiona, Maryia, Karolina, Augusta. Zdrowie, iak dalece w podobnych okolicznościach możność dozwala, służy zarówno iak Xiężniczce narodzonéy, tak i tey dostojnéy Matce.

Kurs Wiedeński z dnia 29go Kwietnia: Obligacye długu Stanu 5 procentowe w M. K. 74 — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821, za 100 ZR. M. K. — Kurs na Augsburg za 100 Hurr. — Uso. — Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8 — Akcyie bankowe, iedna po 656 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney

Poselstwo Prezydenta Stanów Zjednoczonych, do Izby Reprezentantów względem stosunków Ameryki Hiszpańskiej, następującą urzędową obejmuie odezwę:

„Składając Izbie Reprezentantów dowody żądane uchwałą Izby z dnia 30. Stycznia, rozumniem być moim obowiązkiem, zwrócić uwagę Kongressu na przedmiot wielkiey wagi, udzielając mu myśli władzy wykonawczéy w téy mierze, a to aby w przypadku, gdy Kongress tego samego będzie zdania, współdziałanie między oba wydziałami Rządu bylo zgodne z ich obowiązkami i prawami, iakie im wyłącznie służą.“

„Poruszenia rewolucyjne prowincy Hiszpańskich w téy półkuli, wzbudziły od samego początku uwagę znacznych współziomków. Uczucia te były właściwe i zaszczyt czyniące; lecz co jest prawdziwie uwagi godnem, naród cały zgodził się w nich za systematem politycznym, iaki Rząd w téy mierze uznał za właściwy. Skoro tylko poruszenia pomienione, przyięły krok pewny i stały i z nich można iuż było wnosić podobieństwo zamierzonych skutków, przyznaliśmy prowincyiom tym prawo, którego iako strony równe w wojnie cywilnéy, podług praw wspólnych narodom, mogły słusnie od nas wymagać. Pozwolono więc było obu stronom walczyć zawiązanie do naszych portów, bądź ze statkami prywatnemi, bądź z okrętami wojennemi, a nadto wolno im było z portów tych brać wszystkie przedmioty, które stanowią handel z innemi narodami. Obywatele nasi utrzymywali również z obu stronami stosunki handlowe, a Rząd protegował ich we wszystkim tém, co nie stanowiło przedmiotu kontrabandy wojskowej. Stany Zjednoczone zachowały więc neutralność przez cały ciąg téy rewolucyi, i starały się utrzymać wszelką bezstronność, iakiey charakter neutralności wymaga.“

„Obecnie rewolucyia prowincy Hiszpańskich do tego iuż przyszła stopnia i tak korzystne dla nich wynikły skutki, iż koniecznością jest, zastanowić się nad tym z uwagą, czyli prowincyie te nie posiadają iuż prawa zupełnego, aby je uważać iak naród niepodległy, ze wszystkiemi korzyściami do tego przywiązaniem, iak również co się tyeze ich stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Buenos Ayres przyznało sobie ten stopień przez formalne oświadczenie roku 1816, a używało go iuż od roku 1810, od którego czasu żadney napaści od matki oyczyzny nie doznało. Prowincyie które składają Rzeczpospolitą Kolumbijską, ogłosiwszy wprzód, oddzielnie swoją niepodległość, połączyły się potem na mocy prawa fundamentalnego z daty 17. Grudnia 1819. Mocne woysko Hiszpańskie zajmowało wtenczas niektóre części tey krainy, i prowadziło wojnę zniszczenia, lecz zwolna po-

bite, albo wzięte w niewolę, albo wypędzone, nie znajdują się tam już więcej, iak tylko w dwóch obłożonych twierdzach.»

»Prowincye, położone nad Oceanem spokoynym odniosły również wielkie korzyści. Chili ogłosiło swoją niepodległość w 1818 i dotąd iey używa, a nawet za pomocą tēy krajny i Buenos-Ayres, rewolucya rozszerzyła się aż do Peru. Co się tyce Mexyku, nasze wiadomości nie są dosyć urzędowe; lecz niemiędy powszechnie jest rzeczą uznaną, iż nowy rząd ogłosił swoją niepodległość, a nie doznaje w tēm ani opierania się, ani nawet widzi siły, któraby opieranie się takie wspierać mogła. Od trzech lat już upłynionych, Rząd Hiszpański nie przystał żadnego woyska do Mexyku, a nawet nie można myśleć, aby go kiedyś miał przysłać; oczywistą jest więc rzeczą, że wszystkie te prowincye nie tylko, że używają zupełney niepodległości; lecz nawet uważając obecny stan woyny i inne okoliczności, nie ma nawet najmniejszego podobieństwa, aby kiedykolwiek z nię wyzute być mogły.«

(Dokończenie nastąpi.)

Hiszpania.

Z Madrytu d. 5. Kwietnia. — Stolica iak i prowincye Hiszpańskie, są w tēy chwili zupełnie spokojne; wpływ moralny Stanów codziennie się więcej do tego przykładu. Miasto Walencya zaspokoione odwołaniem naczelnika politycznego, oczekuje ieszcze spokojnie odwołania Jeneralnego dowódcy prowincyi i wyycia batalionu artyleryi, który nieszczęściem stał się przedmiotem tylu smutnych wypadków. Stany iednoznacznie przyięły zdanie Kommissyi Woienney aby hymn patriotyczny śpięwany przez woysko dowodzone przez Riego, w czasie zniesienia samowładztwa, obrany został za marsz narodowy; ustanowiły również iednoznacznie na wniosek P. Arguellas i innych Deputowanych, aby nieprzyymować podania Jenerała Riego którym powtórnie zrzeka się dochodu 80,000 realów przez poprzednie Stany iemu pod względem nagrody narodowey przeznaczonych, z warunkiem, że z tych przyczyn takowego zrzekać mu się nie wolno. W tych dniach było wiele tępnych posiedzeń Stanów, lecz nie miały na względzie, iak tylko uporządkowanie administracyi wewnętrzney ciała prawodawczego.

Wielka Brytania i Irlandya.

Z Londynu d. 19. Kwietnia. — Podług odebranego listu z Brightonu z d. 14. t. m. Król, mieszkający od pięciu miesięcy prawie

ciągle w tutejszym Pałacu i przez ten przeciąg czasu będąc zupełnie zdrowym, ma zamiar za dni kilka opuścić Brighton. Gazeta Morning Chronicle donosi o podróży Króla odbyć się mającyy w lecie, przez Ren do południowych Niemiec i Wiednia, a na powrót przez Berlin i Hanower. W Wiedniu znajdzie Król powróconego z Ladyów Margrabięgo Hastings, któren mianowany został Postem przy dworze Austriackim.

W Hrabstwie Tipperary znnowu kilka domów spalono a w Hrabstwie Limerick, Whiteboys, zamordowali człowieka nazwiskiem Cappa. Gorliwość i staranność tamecznych władz cywilnych i woyskowych, w usmierzeniu tych podżegaczów niespokojności, obiecuje wkrótce pomyslnę skutki.

Francya.

Z Paryża d. 17. Kwietnia. — Dziennik z Saint Sebastian z d. 7. Kwietnia donosi o przybyciu Jenerała Berton nad granicę Hiszpańską, lecz ieszcze nie pokazał się w mieście. Pięciu Officérów z iego woyska siedli na brzegi tameczne i przybyli do Saint Sebastian, gdzie ich dobrze przyięto.

Z Paryża d. 17. Kwietnia. — Dnia 28. z. m. uwięziono P. Joubert, byłego Porucznika strzelców konnyy gwardyi. Nie wiadomo z iakięj przyczyny. — Onegdaj Kommissarz Policyi zabrał w kilku kawiarnych tutejszych egzemplarz Gazety Londyńskyy Morning Chronicle, w którym była umieszczona piewtwarcza pieśń na Rząd Francuzki. — W Caen schwytano nieiskiego Mathurina Adela, który zaciągał ludzi do bandy Jenerała Berton. — Niedawno badano w Sadzie 6 osób podejranych o podobny występki. Zaprowadzono je potem do więzienia. Potwierdziła się wiadomość o przybyciu Bertona do St. Sebastian w towarzystwie 5 Officérów, z których ieden służył w dawnyy gwardyi Cesarzskyy. — W Nancy zaszła kłótnia między dwoma starymi tam na osadzie pułkami. — Mimo zapowiedzi przywrócenia spokojności w Tuluzie, osada tameczna ma być znacznie powiększona. — W Pikardyi zdarzają się ciągle pożary, lecz nie można dotąd wysłédzić podpalaczów.

Państwo Papięskie.

Jego Świątobliwość na tajnym Konsystorz d. 19. Kwietnia prekonizował dla różnyc krajów, między innymi niektórych *in partibus* razem 7 Arcybiskupów i 22 Biskupów. Między tymi znajdowali się: Na Arcybiskupstwie Wiedeńskie, JOX. Leopold Maximilian

z Hrabstwem Firmian, dotychczasowy Administrator Arcybiskupstwa Salisburskiego i Księżę Biskup Lawantu; na Arcybiskupstwo w Kolo cz a z Biskupstwem Bacs połączone JWX. Piotr Klobuszycy, dotychczas Biskup Szathmarski; na nowo utworzone Biskupstwo Tynieckie, JWX. Grzeg. Tom. Ziegler, Doktor Teologii i Filozofii, Radca Konsysto- rjalny w Lincu i Krakowie, dotychczas Professor Dogmatyki przy Uniwersytecie Wie- deńskim, Profes Zakonu Benedyktynów; na Biskupstwo Wielko-Waradyńskie JWX. Józef Wuram, dotychczas Biskup w Stuhl- weissenburgu; na Biskupstwo Stuhlweis- senburskie JWX. Józef Kopatsy, dotych- czas Archidiakon Katedry w Wesprim; na Biskupstwo Szathmarskie JWX. Florian Ko- vach, dotychczas Proboszcz wyższonéy Ka- tedry, Kanonik i Jeneralny Wikary Biskupi. — Dla Francyi do Evreux, Msgr. Karol Ldwik Salmon de Chatelier, na Biskupa w Laon; do Dijon Msgr. Józef Franciszek Martin de Boisville, na Biskupa w Blois; do Mende JWX. Klaudiusz Jan Józ. Bruśloy de la Brunjère. — Między przekonizowané- mi Biskupami znajduje się także jeden Hiszpań- ski (Msgr. Narcisso Coll i Prats dla Palen- cii) i jeden Portugalski (JWX. Francesco a Santo Lodovico, dla Dura z Koadjutor- stwem w Conabra.)

Królestwo Obojey Sycylii.

Gazeta Neapolitańska z d. 30. Mar- ca umieściła co następuje:

»Dzienniki Francuzkie i niektóre z Nie- mieckich, wzięty sobie za szczególny obowią- zek, rozgłaszać nieprzyjazne wieści o teraz- niejszém położeniu naszego Królestwa, oso- bliwie względnie stosunków i postępowania wojsk Austriackich. Poczytuemy się za upo- ważnionych, podobnym wieściom zaprzeczyć i upewnić, że począwszy od Oficera, aż do szere- gowego, ieden tylko głos o tych wysmieni- tych woioownikach słyszeć się daie, to jest: głos powszechnéy pochwały. Co się dotycze spokojności publiczney, nie jest ona bynaj- mniej samą tylko pozorną spokojnością, iak się niektórym nazwać podobalo, ale rzeczywistą i trwałą, na której każdy w pożyciu i towarzy- stwach polegać może. Nie ma iuz i szladu w publicznych zabiegach Węglarzy, a potajemne ich kryiowki sledzi Rząd z należytą usilnością.

P r u s s y.

Z Berlina d. 27. Kwietnia. — Ogłoszo- no tu rozkaz gabinetowy Królewski pod d. 12. b. w. względem sposobu, iaki zachowец nale-

ży w oddalaniu wykraczających plebanów i urzędników krajowych. Co do pierwszych, wy- rokowanie należy nie do Sądów, ale do Mini- stra Spraw Duchownych i Oświecenia, z wol- ném odwołaniem się do Kanclerza i Monarchy; co do drugich, ci, którzy nie mają mianowa- nia od Króla, mogą być oddaleni przez wła- ściwych Ministrów; których zaś Monarcha mia- nował, potrzeba w téj mierze zatwierdzenia iego. Minister Spraw Wewnętrznych i Poli- cji wymieni urzędników i nauczycielów, któ- rzy byli uczestnikami zabiegów demagogicz- nych, aby ich oddalono. Tacy nie będą nig- dzie umieszczeni, i nie otrzymania wsparcia pieniężnego z publicznych funduszów.

Królestwo Polskie.

Gazeta Warszawska z d. 29. Kwietnia umieściła następujące Rozporządzenie Namiest- nika Królewskiego w Radzie Stanu:

Postanowieniem Naszém z dnia 8. Lipca 1817 roku przepisaliśmy kary na przekonanych o przechowywanie lub zatajenie ludzi do spisu wojskowego podług prawa należących, a to w celu zapobieżenia nieprawemu wyłamywaniu się od zaciągu.

Gdy następne doświadczenie okazało, iż spisowi wydani na zaciąg, zbiegają z pod stra- ży w czasie transportów z Gmin do Obwodów lub do mieysc ogólnego ich zebrania się w Woiewództwie; na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policji tu- dzież Woyny, postanowiliśmy i stanowićmy co następuje:

Art. 1. Każdy, kto się winnym okaże nie- dodania przyzwolitev straży ciwilney do trans- portowania spisowych na zaciąg wydanych, lub niedozoru w strzeżeniu transportów sobie po- wierzonych, skoro z iedney z tych przyczyn, uciezka zaciągowego nastąpi, podlegać będzie karze, iaka postanowieniem Naszém z d. 7go Września 1817. r. za wypuszczenie z pod stra- ży zbiegów wojskowych jest oznaczoną.

Art. 2. Wykonanie niniejszego postano- wienia, które w Dzienniku Praw ma bydź u- mieszczone, Kommissyi Rządowéy Spraw We- wnętrzych i Policji polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedze- niu Rady Administracyjnéy d. 26. Marca 1822.

(podp.) : »Zaiącze k.«

Obraz polityczny różnych Państw.
w S t y c z n i u 1822.

(Dokończenie.)

W. Brytania. — Rozruchy w Irlan- dyi coraz się wzmagają, a powstańcy w nie-

których miejscach dawali wyraźnie odpór wojsku Królewskiemu. Kapitan Rock, którego poczytną byź hersztem, jest w prawdzie w niewolę wzięty, iednakowo duch buntu coraz się bardziy szęrzy. Nowy Lord Namiestnik Królewski, Margrabia Welleslęy, przełożył użycie silniejszych środków zaradczych przeciwko temu zlemu, co w Parlamencie (5. Lutego) do rozprawy przyysć miało.

Francya. — Król mianował Xięcia Laval - Montmorency, Doudeauville i Narbonne-Pelet, tudziez Wice - Hrabiego de Bonald, Ministrami Stanu i Członkami Królewskięy tajnęy Rady, Wice - Hrabiego de Chateaubriand, Posłem w Anglii, a Hrabiego Deserre, Posłem w Królestwie Oboię Sycylii. — Izba Deputowanych przyięła tak ogólnie, iak co do wszystkich szczególnych artykułów projekt do prawa względem policyi nad prassą pism czasowych. — Xiężna Bourbon (matka nieszczęśliwego Xięcia Enghien) w Paryżu rozstała się z tym światem.

Hiszpania. — Tak długo już oczekiwana, a właściwie żądana zmiana Ministeryium przysła na reszcie do skutku; lecz szczególne jego członki tak często się przemieniają, iż nic pewnego o niem powiedzieć nie można. Ustali się one zapewne dopiero po otworzeniu zwycazynych Stanów. Chwilowe poddanie się Sewilli, Kadyxu, Walencyi i Barceliony, które nastąpiło po zmianie Ministeryium, przynajmniy w pierwszych dwóch miastach nie długo trwało. Sprzeciwiaty się na nowo powadze Królewskięy i powybieraty podług własnego upodobania Władze cywilne i wojskowe. — Stany odebrały Poselstwo od Króla, w którym Król żąda ograniczenia prawa petycyy, nadużycia prasy i zgromadzeń ludu. Stany nie uchwały ieszcze nic w tęy mierze, lecz na tajemnych posiedzeniach rozprawiają nad ustaleniem stosunków z osadami Amerykańskimi (o czem nie ma co rozprawiać, bo te osady *de facto* nie istnieją), i nad teraznieyszem Hiszpanii położeniem.

Portugalia. — Przykry stan finansów okropnie się wzimaga. Minister Skarbu oświadczył, że innego zaradczego środka nie upatruie, procz nałożenia podatków lub rozpisania pożyczki; lecz pierwszego Naród znieść nie może, a drugiego nie chce. Radzi iak największą oszczędność we wszystkich gałęziach administracyi, nawet i w życiu domowem. — Eskadra z 8 okrętów, mająca na pokładzie 1,200

ludzi, wypłynęła z Lisbony do Rio de Janeiro.

Włochy. — W Palermo odkryto spisek. Sprzysiężeni chcieli w pewnym teatrze wszczęć rozruch, uwięzić kilku Naczelników Rządu, a potém Konstytucyą Zjednoczonych Stanów Ameryki północnęy ogłosić. Ponieważ nazwisko Węglarzy jest już za nado osławionem, przeto owi apostołowie wolności nazwali się: wolnymi Europejczykami. Lecz nie długo zostali wolnymi są bowiem już w ręku sprawiedliwości. Dzie więć z nich w Palermo rozstrzelano, a wielu innych, między temi P. Dragonetti, byłego Deputowanego Parlamentu Neapolitańskiego, uwięziono i do Neapolu odestano. — C. K. Pułkownik, Hrabia Coudenhoven miał przypadek, że go na granicy Rzymsko - Neapolitańskięy rabusie napadli i z sobą powlekli. Żądali za jego uwolnienie znaczney summy; lecz go dobrowolnie wypuścili, widząc, że zamiast żądanych pieniędzy wykupna, wyprawiony przez Jenerala naczelnie dowodzącego Barona Frimonta batalion strzelców Tyrolskich, iaskinię ich otoczył i żywo na nich natarł. — Xiężę Klemens Saski, lat 23 mający, przedsięwziawszy podróż do Włoch, dokonał życia we Florencyi.

Państwa Za-Europeyskie. — Xięca Perski, Mohammed Ali Mirsa, ten sam, co niedawno w kraie Tureckie był wtargnął, umarł w powrocie na gorączkę, nim ieszcze granice oyczyzny osiągnął. — W kraiu Holotentotów grozi W. Brytanii nowa wojna z strony Kaffrów. — W Marokko trwa wciąż walka o Tron między stryiem i synowcem. — W Nowęy Hiszpanii zdaie się, że szczęście Hiszpanom ieszcze się raz uśmiechnęło. Powstańcy Meksyku, którzy Vera Cruz byli zięli, wyginęli całkiem od zarazy, a Hiszpanie osadzili znowu to miasto, które słabe ostatki powstańców były opuścily. Lecz natomiast cała część Hiszpańska w St. Domingo ogłosiła się niepodległą. — Nader ważnego dla handlu jest rozporządzenie niepodległych Meksykanów, mocą którego wszystkie porty w ich kraiu dla cudzoziemców są otwarte. — Do ciekawych wiadomości należy także przybycie do Port-au-Prince w północnęy części wyspy Hayti pierwszego okrętu, który kompania Reńsko - Westfalska na morze wyprawiła.